

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 18. XI aastakäik

15. septembril 1936

Ilmub kaks korda kuus

Tellimishind:

Aastas . . . kr. 2.50
Poolaastas . . . " 1.50
Välismaale . . . " 5.00
Poolaastas . . . " 3.00

Toimetus ja talitus:

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20
Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:
Igal äripäeval 12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk. . . kr. 30.00
1/2 " . . . " 16.50
1/4 " . . . " 10.00
Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Töösturkonna organiseerimine. Ärimaksukomisjonid ja nende liikmete õigused ärimaksude määramisel. Organiseeritud kaupmeeskond. Äride register. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Välismaa kalosse ei ole lubatud müüa kolmanda järgu kaubandusliku äritunnistusega. Tolliteateid. Toiduaineteturg. Välisbörsid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedelid.

GALVAANILINE TÖÖSTUS

ED. O R G

TALLINN UUS T. 28, TEL. 469-79.

**KROOMIMINE • NIKELDAMINE
VASETAMINE • HÖBETAMINE
JA OKSÜDEERIMINE**

Töö headus on esmajärguline, mida tagab tööstuse sissesead, mis on tehnika viimane saavutus

HINNAD MÕÕDUKAD, TELLIMISTE
TÄITMINE KIIRE JA TÄPNE

Restoran
„ROOM“

Maneeshi 1, tel. 316-21
Kontor tel. 315-67

Avatud uus tantsusaal, kus mängib suurim tantsuorkester
hra Pärt'i juhatusel. Iga õhtu suur kabaree kella 10–12.

P. S. Üld- ja erasaalides võetakse vastu dineede ja koosviibimiste korraldusi.

Austusega **P. Lepper.**

TALLINNA PUUTÖÖMEISTRITE
MÖÖBLIMÜÜGI MAJANDUSÜHINGU

laos leiata suures valikus

MÖÖBLEID

magamistoa, söögitoa ja kabineti jaoks
Tellimiste täitmise korralik Hinnad mõõdukad

Pikk t. 30.

Tallinn

Telefon 469-29

Juhatus: TALLINNAS,
Pärnu maantee nr. 10

Telegr. aadr.: Põhjatuli
Telefon nr. 427-36

PÕHJA KINNITUS-AKTSIASELTS

Toimetab:

Tule-, elu-, transpordi-, väärtuste-, murdvarguse-, jõu-
vankrite-, tsiviilvastutuse- ja õnnetusjuhtudekindlustusi

Agendid igas linnas, alevis ja maakonnas

TAIMEVÕITEHAS
„OLIVIA“

TALLINN

VOLTA T. 3.

TEL. 431-97

TOOTLEB

KÕRGEVÄÄRTUSLIKKU TAIMEVÕID

„ASTA“

Töösturkonna organiseerimine.

Kaasajale annab kehtvalt ilme eesmärgikindel ja kõigekülgne organiseerimistöö. Organiseeritud seltskond ja kutsealad, tsentraliseeritud organisatsiooni näol korraldatud majandus ja lõppeks kindlate suundade sihis häälestatud ühiskond on päevaparoolid, mis peavad aitama luua õhustikku, et inimestel oleks tulevikus parem ja julgem elada kui seni.

Tööstur selles maailmakorras on säilitanud oma koha isikuna, kes juhib ja kannab loova töö protsessi. Ta on igal tingimusel tarviline ja kasulik ühiskonna liige. On kirjutatud töösturite kohta, et „tema karakterpilt ajaloo kõigub olevalt parteilikkusest heatahtlikkusest või vihast“. Tänapäeval on tööstur üht ja sama korrutavate töölisideoloogide ja marksistide literatuuris endiselt mees, kes elab teiste tööst ja naudib neid maailma mõnusid, mida pakuvad arenenud tehnika ja elu raffineeritud pale. Töönduslik tööandja ja kapitalist paisatakse ühte tiiglisse ja sõimatakse ühe ja sama nimega: kurnajad! Isegi majandusteoreetikud pole vaevaks võtnud tõmmata eraldusjoont kapitalisti ja tööndusliku tööandja vahele ning märkida, et küll paljud tööandjad kuuluvad kapitalistide ridadesse, kuid et vähesed kapitalistid on vahenditult töönduslikud tööandjad selle sõna tõsisel mõttes.

Ometi erineb tööstur teravasti ainult-kapitalistist. Tema töö — sageli nii intensiivne, et ka pühapäevad kuuluvad nädala mustade päevade hulka — ja riisiko on pidevamad, hoopis suuremat vastutustunnet ja oma käitise kaasa elamist nõudvad kui töölistel ja ametnikel, kes 8 tunni lõppedes vabanevad ka tööprotsessi kütkest. Sõltub ju reas riikides töösturkonna vastutustundest, nende osavusest kogu maa majanduslik konjunktuur ja kogu rahva heaolu.

Meile on üldiselt tuntud ja nagu iseenesest mõistetavaks kujunenud ametiühingute kaudu organiseeritud töölistkonna olemasolu. Teatud võrastusega aga suhtutakse töösturkonna organiseerumisele ja ikka kuulub hääli, et küllap nende liidud ja ühingud luuakse selleks, et „vaese“ tööliste kulul suuremaid kasusid lõigata! Aastakümnete jooksul on seda väärarusaamist süstitud rahva ja ka avaliku arvamise laiaudesse hulka. Selleks, et maa majandust hoida, tootmisprotsessi otstarbekalt ja taibukalt juhtida, on aga tugevasti organiseeritud töösturkond veel enam vajaline kui tööliste ametiühingud. Huvitava ja ühtlasi valusa õppetunni andis siin Prantsusmaa viimaste kuude sündmustik, kus rahvafronti võiduvaimustuses viidi läbi 40-tun-

niline tööpäev ja rida sotsiaalseadusi, mis põhjustasid kuni 35% palkade tõusu ning segaduse majandusel. Isegi sotsialistlik „Revue“ oli hiljuti sunnitud kirjutama, et need sotsiaalsed uuendused mõjuvad Prantsusmaal eriti väike- ja kesktööstusele mitte ainult rõhuvalt. Vaid koguni hävitavalt. On juba astunud hulgaliselt samme, et valitsus subventsiooni näol tõttaks appi prantsuse kesk- ja väiketööstusele, kellele see sotsialistlik uuendus osutus otse hävitavaks raskuseks. Prantsuse tööstusliku tööandja individualism takistas seni tugevamate töösturite liitude loomist. Pärast Matignoni lepet, mille läbi valitsuse survele töösturid nõustusid uute sotsiaalseadustega, on nüüd jõutud äratundmisele tehtud veas ja nähakse maa majandusliku vankri veermist kuristiku poole.

Siin on näide, et töösturkonna organisatsiooni nõrkusest tingitult kutsuti maa majandusel esile soovimatuid vapustusi, mida ei kokkuta mentimast sotsialistidegi tiival. Tulemuseks ongi prantsuse töösturkonna uuesti organiseerimine. Tipporganisatsioonidena loodi kiiresti ja üksmeelselt liidud „Confédération Générale du Patronat Français“ ja „Comité National d'Entente du Commerce et de l'Industrie“. Prantsuse töösturkond on olude piitsa sunnil jõudnud samale äratundmisele, mis juba aastakümneid valitseb Skandinaavia maades, Belgia, Tšehhoslovakkia, Inglise töösturite peres: tugevad töösturite liidud hoiavad maad ülalatuslike vapustuste eest. Prantsuse töösturkonna parema ja sihiteadlikuma organiseerimise põhjustas arusaamine, et neil seisab ees võitlus mitte ainult üksikute sotsiaalsete kontsessioonide pärast, vaid kogu olemasolu, kogu kapitalistliku süsteemi kaitsmise eest. Tugevasti organiseeritud töösturkond on majandusele stabiilsuse kindlaim alus.

Ajalehe artikli ruum ei võimalda pikemalt käsitleda töösturkonna organiseerimise aluseid ja puudutada neid kogemusi ning saavutusi, mis reas mais on aastakümnete pikkuse töö tulemuseks. Klassikalise ma selguse ja vormi on töösturkonna organiseerimine kahtlemata saavutanud Skandinaavia maades ja samu mustreid jälgivas meie vennasmaas — Soomes.

Daani, Norra ja Rootsi tööandjate liidud loodi sajandi vahetusel ja nad olid sõna karmimas mõttes töösturite organisatsioonid, kellele peaaegu seisis vahekordade korraldamises töösturite ja tööliste lahkeliide puhul. Tähelepanuväärne on aga, et need töösturite suured

organisatsioonid hoolimata oma kaitseiseloost püstitasid praktilise koostöö programmi töölisorganisatsioonidega ja seda ka tegelikkuses kindlasti teostavad. Töösturkond ei organiseerunud mitte selleks, et tööliskonnaga võidelda, vaid selleks, et olla kaitsevahendiks tööliste poolt liialeminevate võitlusmetoodide ilmumise puhul. Kolmekümneaastase tegutsemise tulemusena on Skandinaavia töösturite organisatsioonid loonud töötlite puhuks eraalgatusliku lepitustoimingu, on end korraldanud suurte fondide kaudu majanduslikult kogu tööstust abistavaks teguriks ja tekitanud õhkkonna, et õige harva töösturkond või tööliskond on sunnitud haarama võitlusrelvade — lock-outide või streikide — järele.

Eesti, kuigi valdavalt põllumajandusliku iseloomuga maa, omab suhteliselt õige suure osatähtsusega tööstuse. See osakaal on üha tõusmas ja, nagu viimased aastad näitavad, kindlasti kiirema-tempoliselt kui põllumajanduse edusammud. Kuid ei saa ka pimesi uskuda soodsa kõrge konjunktuuri igavesti püsimisse. Juba praegugi on päevakorral üleinvesteerimise kartused teatud aladel, tööliste puuduse probleem jne. Kuid nüüd on ka aeg uute organisatsioonivormide loomiseks ja ettevalmistamiseks, et võimalikud tulevased raskused ei rabaks tööstust nii sügavalt kui varemalt madala konjunktuuri päevil. Eesti töösturkond on seni valdavas enamuses kasutanud vaid üht organiseerumisvormi: üksikute rajoonide töösturid on koondunud vabrikantide või töösturite ühinguks, kusjuures on sihiks seatud kodumaa tööstuse edendamine, selle huvide kaitsmine, tööstureid ühendava keskkoha moodustamine jne. Ühingu tegevuskavas on võimaldatud tööandjate ning tööliste vahelkordade lahendamine, lepituskodade asutamine, töötõingimuste ühtlustamine, valitsusasutuste poole pöördumine uute tööstust puudutavate seaduste loomiseks ja hindamiseks jne. Neist, küllalt rohkearvuliselt tekkinud organisatsioonidest on aga mõned üksikud näidanud elujõudu.

Kahtlemata osutus eesti töösturite organisatsiooni tüübi kujunemisel piduriks asjaolu, et liikmete kohustused on peamiselt moraalsel laadi ja et ühingud seovad paljudelt aladelt tööstureid, mistõttu küsimuste arv, millest kõik oleksid aktiivselt huvitatud, muutub hoopis kitsaks. Töösturite organisatsioonide kandvaim liik — omavaheliste kohustustega teineteist siduv kutseühing — on meil pikema aja kestes olnud esindatud vaid „Eesti Trükitöösturite Ühingu“ näol, mis loodi 1923. a., ja lisaks sel-

lele nüüd asutatud „Üleriiklik Tekstiiltöösturite Ühingu“, mis haarab 95% kogu tekstiiltööstusest, olles üheks eriala kandvaimaks töösturite organisatsiooniks üldse. Loomulikult ei ole selles olukorras õnnestunud tipporganisatsiooni — töösturite liidu — loomise katsed. Seda on aga näit. saavutanud kaupmeeskond Üleriikliku Kaupmeeste Seltside Keskliidu (ÜKSK'i) näol, kuna nimetatud majandusalal tegutsejad on hoopis ulatuslikumalt koondunud organisatsioonidesse oma huvide kaitseks. Muidugi on ÜKSK'i taoliste liitude struktuur hoopis teine kui see peab olema töösturite tipporganisatsioonil.

Eesti tööstur on liialt individualist, kuludes mõttetult kokkuhoidlik, paljudel juhtudel isegi asjatult kartlik. Sageli puudub tal arusaamine organiseerimise tarvilikkusest. Ka on viimasel ajal töösturite read meil laienenud, ja just sellaste isikute arvel, kel puuduvad eeldused olla tööstur selle sõna parimas mõttes. Töösturkonna organiseerimise ajalugu Eestis, ideoloogia kujundamine ja uute arusaamiste vajalikkuse süvendamine, mis valdavas enamuses on seotud Kaubandus-tööstuskoja nõuniku Konrad Mauritz nimega, näitab aga pidevat arengut ja eriti viimasel ajal on kutseühingute mõte ja tarve nende järgi muutunud üldiseks. Eesti töösturkonna organiseerumise eesmärkideks ei saa olla midagi muud kui see, mida kõikide maade töösturkond on pikaajalise kaalumise järele leidnud parima ja möödapääsmatult tarvilise olevat.

Töösturite kutseorganisatsioonide iseloomulikuks tunnuseks on nende liikmete allumise sisedistsipliinile, mille kindlustuseks on garantiid ja trahvide võimalus, edasi hääleõiguse andmine sõltuvalt ettevõtte tööliste arvust, omavaheliste toetusfondide loomine, järsu väljaastumise takistamine kuni aastase või veel pikema etteütlemise vajalikkusega jne. Need momendid on paiguti osaliselt, paiguti täies ulatuses omased ka praegu eksisteerivale eesti töösturite organisatsioonidele. Huvitaval kombel on takistajaks siin meie seaduseandlus oma kitsapiirilisusega, mis ei võimalda ellu kutsuda kutseühinguid, kus oleksid liikmed nii juriidilised kui ka füüsilised isikud. Arvestades töösturite organisatsioonide tähtsust meie majanduselu stabiliseerimises osutub küll üpris vajalikeks siin elulähedase ja ajakohase seaduse andmine.

Me ei ole oma iseseisva tööstusega sellases olukorras, et võime sõltumatuina vaadata tulevikku. Eesti tööstus vajab asjatundlikku, elulähedast ja tegelikele kogemustele rajanevat juhtimist ning kaitset. Et seda saavutada, sel-

leks on parim tee töösturkonna enese kogemustele põhjenevate nõuete kollektiivne esitamine. Töösturkond peab ise seisma valvel, et meie tööstus ei jääks konjunktuuri ja antud momendi oludest tingitud tuulte lükata ja puistata. Stabiilse tööstusega, nagu näeme Rootsis, käivad iseenesest kaasas sotsiaalsete olude paranemise nahtused jne. Vintsklev, rahutu töösturkond ei loo aga kunagi riigis majandusliku julgeoleku tunnet. Et töösturkond oleks maa majanduses

samasugune julgeolekut kindlustav faktor nagu välises kaitses sõjavägi, selleks peab temagi olema organiseeritud ja distsipliinile alluma. Iga üksik tööstur jõudku arusaamisele, et tema, kogu tööstuse ja maa hüve, kus ta loob uusi väärtusi, nõuab ta kaasategutsemist töösturkonna kollektiivsete ürituste, murede ja sihtidega. Siin isoleerituks jäämine oleks kuritegu kogu rahva majanduse ja töösturite pere vastu. Sks.

Ärimaksukomisjonid ja nende liikmete õigused ärimaksude määramisel.

Kaubandus-tööstuskoja nõunik R. Berendseni referaadi kokkuvõte.

Maksustamiskorralduse seaduse (edaspidi lühendatult märgitud tähtedega MKS) § 8 järgi koosneb ärimaksukomisjon kolmest liikmest — maksuinspektorist või tema abist, kes on ka komisjoni esimeheks, ja kahest kaubandus-tööstuskoja poolt nimetatud kaasistujast.

Erandiks on aruandvate ettevõtete tulu- ja ärimaksukomisjon, mis koosneb neljast liikmest: maksuinspektor või tema abi, kui komisjoni esimees, kaks liiget Kaubandus-tööstuskoja ja üks liige ühistegeliste asutuste revisjoniliitude (tuleviks Ühistegevuskoja) poolt.

Komisjonide istungid on seadusepärased, kui neist osa võtavad kolm liiget, selles arvus ka maksuinspektor või tema abi.

Maksukomisjoni liiget võib asendada tema asemik; asemik ilmub istungile kas puuduva liikme palvel või maksuinspektori kutusel.

Kui komisjoni liige ei saa mõnesugustel põhjustel komisjoni istungist osa võtta, siis saatku ta enda asemele oma asemik või teatagu aegsasti maksuinspektorile, et tal on võimatu istungile ilmuda, ühes põhjuste äranäitamisega; sel puhul kutsub komisjoni esimees ise tema asemiku istungile. Liige, kes korralikult ei täida oma ülesandeid, näit. kui ta ilma ette teatamata puudub istungilt, arvatakse komisjoni koosseisust välja ja Kaubandus-tööstuskojal tuleb tema asemele nimetada uus liige.

Komisjoni liige või tema asetäitja peab täitma oma kohuseid erapooletult, oma südametunnistuse ja teadmiste põhjal, kooskõlas seaduste ja määrustega. On täiesti lubamatu, otse kõlvatu, maksukomisjonides ajada mingisugust „omamehe“, „sõbramehe“ või ka mahvuslikku poliitikat, samuti mingil kombel seada konkurenti maksustamise suhtes halvemasse seisukorda kui see on õiglane.

Maksukomisjoni liige on maksustamise toimetuse kestes ametlik isik, erapooletu seadusäitja ja ühtviisi heatahtlik kõigile.

Komisjoni liige või tema asemik peab hoidma saladuses kõiki maksustamise toimingul temale teatavaks saanud asjaolusid, ta ei tohi välja rääkida maksunike läbikäike, majanduslikku olukorda (näit. võlakooormatust) jne.; selle eeskirja rikkumise eest on ette nähtud kriminaal karistus.

Maksuinspektor, kui komisjoni esimees, kogub maksustamiseks vajalised andmed. Tema võtab vastu ja vaatab esialgselt läbi maksniku deklaratsiooni, tema revideerib koht peal ärisid, nõuab omal algatusel või maksniku palvel riigija omavalitsustelt, samuti muudelt asutustelt ja isikutelt, kirjalikke teateid temale teada olevate asjaolude kohta, mis on tähtsad isikute või ettevõtete maksustamisaluste kohta käivate andmete kontrollimiseks.

Maksuinspektor revideerib kas ise või selleks määratud asjatundjate kaudu ettevõtete äriramatuid, koostades revideerimise üle ja revideerimise tulemuste kohta vastava akti.

Seega on maksuinspektori kohuseks ja ülesandeks koguda ja kontrollida maksustamiseks vajalisi andmeid.

Kuid ka maksukomisjon oma täies koosseisus võib nõuda, muidugi maksuinspektori kaudu, täiendavate andmete kogumist, kui inspektori poolt esialgselt kogutud andmed osutuvad puudulikeks ja kui on teada, et täiendavaid andmeid võib juure saada.

Samuti võib maksukomisjon (mitte ükski inspektor) nõuda ekspertide väljakutumist, jälle inspektori kaudu, asjus, mille arutamine või hindamine nõuab erilisi teaduslikke, tehnilisi, ma-

jaenduslikke või kunstilisi teadmisi; samuti ka eksperte äri- ja arveraamatute revideerimiseks.

Ekspertide kulud sel juhul kannab riik.

Ettevõtte läbikäike ja puhaskasu ei või asja-
tundjatega tõestada.

Maksu määrajaks on maksukomisjon, mitte mingil juhul maksuinspektor.

On täiesti vildak ja põhjendamatu sagedane maksukomisjoni liikmete vabandus, nagu oleks maks määratud inspektori poolt, ilma et nemad asjasse oleksid puutunud.

See on esiteks iseenese alahindamine, teiseks — vastutuse veeretamine maksuinspektori peale.

Riigikohus on seletanud I. Jegorovi kaebas-
jas, et maksuinspektor ei ole läbikäikude ja kasude kalkuleerija, vaid seda on maksukomisjon.

Maksukomisjon määrab maksu kõigi kogutud andmete põhjal, arvestades nii riigi kui ka maksniku kasuks kõnelevaid asjaolusid (MKS § 60).

Sellest järgneb, et maksukomisjon ei tohi tähele panemata ja kaalumata jätta neid asjaolusid, mis räägivad ka maksniku kasuks. Ja komisjoni liikmed, kui maksnikke esindajad, peavadki selle järele valvama, et ka maksniku seaduslikud ning õiglasel hupid vajalikel kaitset leiaksid.

Kui puuduvad maksustamisel otsesed andmed maksustamisele kuuluva ettevõtte läbikäigu (läbimüügi) kohta, siis määratakse läbikäik õiglasel hindamise teel. Hindamine peab sündima asjakohaste võrdlusandmete alusel teiste sarnaste ja samalaadsete ettevõtete, mis töötavad ühesarnastes tingimustes.

Siinkohal tuleks ettevõtte läbikäikude määratlemise kohta tähendada järgmist:

Otsemaksude seaduse (lühendatult OMS) § 545 järgi läbikäigu (läbimüügi) määrata näitavateks tunnusteks loetakse:

- 1) kaubandusettevõtete kohta — ruumid nii kaubandusasutuse kui ka ladude tarvis ja aastane üür tähendatud ruumide eest, asutuses (ettevõttes) teenivate isikute arv ja nende aastatasa ning ülalpidamise summa kui ka teataval määral (mitte alati) ettevõtte äritunnistuse järk;
- 2) tööstusettevõtete kohta — aasta jooksul tegutsenud valmistusmasinate ja riistade arv ja jõud, tööliste ja teenijate arv ja nende aastane töötasu ja ülalpidamine kui ka saavutatud toorainete ja aasta kestes valmistatud ning müüdüd toodete hulk.

Iga aasta ettevõtte läbikäigu kindlaksmääramiseks tuleb kõigepealt tähele pan-

na, kui suur läbikäik oli määratud samale ettevõttele eelmisel aastal. Kui ettevõtte ei ole laiendanud oma ruume, ei ole suurendanud oma teenijate ja tööliste arvu, sisseostud pole suurenenud, ei ole soetanud juure uusi masinaid ja valmistusabinõusid, ja kui ei ole ka muid objektiivseid andmeid, et ettevõtte oleks töötanud paremates tingimustes kui eelmisel maksuaastal, ning kui maksnik ise ka oma deklaratsioonil läbikäigu tõusu ei näita, siis ei ole komisjonil seaduslikku alust läbikäiku tõsta (OMS § 551). Kui aga andmed näitavad, et ettevõtte tegevus on eelmise aastaga võrreldes tagasi läinud, ja on õiglane tema läbikäiku eelmise aasta suhtes alandada, sõltumata üldkonjunktuuri tõusust.

Läbikäikude suurendamine huupi on kardetav ja sageli väga ülekohtune. Maksab ainult ette kujutada, kuhu jõuame välja siis, kui iga aasta ainult „heas usus“ (!) läbikäike tõstetakse! See oleks ettevõtete otsene hävitamine.

Üks kõrgem maksuametnik tähendas kord väga tabavalt, et ettevõtte läbikäik pole mitte harmoonika, mida vastutustundeta võib venitada! Õiglus valitsegu kõikjal.

Tuleb tähelepanu juhtida sellele, et kõige kindlamaiks andmeiks äride läbikäikude ning kasude kindeldamiseks on ikkagi äriarvamatud. Äriarvamatud vaatavad läbi kas maksuinspektor või vastavad revidendid, kuid ei maksuinspektor ega ka revidendid ei otsusta äriarvamatute kõlvulisuse üle, vaid selle üle otsustab maksukomisjon. Maksukomisjon peab ka otsustama, kas arvamatud on usaldusväärsed või mitte. Riigikohus on seletanud V. Lembergi asjas, et äriarvamatuid, kuigi nad ei ole peetud kaubandusseadustiku nõudele vastavalt, võib maksustamiseks tunnustada, kui nad on küllalt usaldusväärsed; samuti on riigikohus seletanud „Viktoria“ pesumaja asjas, et äriarvamatud, mis küll on peetud reeglipäraselt ja seaduse nõuete kohaselt, võib tagasi lükata, kui nad ei ole usaldusväärsed.

Nii usaldusväärsus kui ka mitteusaldusväärsus tuleb põhjendada.

Näiteks: Rauakaupmees XX esitab oma äriarvamatud. Raamatuid on läbi kantud kõik tehingud, inventuur on korralikult koostatud, kasud ja kahjud on õieti välja viidud. Kaubaraamatus ei ole aga peetud üksikasjalist kvantitatiivset kaubarvet, s. t. ei ole üksikute mutrite ja kruvikeste kohta peetud eri arvet. Säärased raamatud võib tunnustada usaldusväärseiks, arvesse võt-

tes äri iseloomu, kuna tegelikult on võimatu pidada iga kruvi ja mutri liigi kohta eri arvet.

Teine näide: Kaupmees XX esitab äri raamatuid, mis on peetud kõigi seadusenõuete kohaselt. Need raamatud, mis iga aasta on esitatud, näitavad aast-aastalt kahjusid, ilma et oleks näidatud, kust nende kahjude kattteks raha on tulnud. Pealegi ajab omanik äri rahulikult edasi või isegi laiendab seda. Õigusega tekib säärase raamatute vastu kahtlus ja komisjon võib neid mitteausaldusväärseiks tunnistada.

Ärgu püütagu kunstlikult ja otsitud põhjustel äri raamatuid kõrvaldada, vaid mõjutagu selleks kaasa, et ettevõtjad hakkaksid korralikult äri raamatuid pidama! Huupi, s. o. hindamise teel, maksustamisel juhtub kõige rohkem vigu ning eksitusi; aga iga maks on kergem tasuda ning iga koorem on kergem kanda, kui see on määratud õiglaselt.

Kui maksnik on operatsiooniaastal ebasoodsates tingimustes töötanud, näiteks olid tal erakordselt suured kulud, kas võlaprotsentide tasumiseks, reisikuludeks, nõuti terve võlg sisse mõnesugusel põhjusel jne., ja tal ei ole äri raamatuid, mille alusel võiks kasusid ning kahjusid kindlaks teha, ning ta palub oma ettevõtte kohta keskmist puhaskasuprotsenti alandada, siis komisjon on õigustatud ja isegi kohustatud seda tegema (otsemaksude seaduse § 553).

Aga ka sel juhul, kui maksnik on maksu määramise aastal eriti raskes seisukorras ja see on täiesti kindlaks tehtud, võib komisjon OMS § 535 alusel ta maksust üldse vabastada. Muidugi tuleb säärane otsus täpselt põhjendada.

Kui maksnik pole määratud maksuga rahul, s. o. leiab selle olevat liialt kõrge, siis annab ta komisjonile vastulause. Vastulause arutamiseks kutsutakse maksnik maksukomisjoni koosolekule. Kuulatagu teda tähelepanelikult! Kaalutagu erapooletult ja heatahtlikult kõiki neid põhjendusi, mis ta vastulauses ette toib, ja süvenetagu tema suulistesse seletustesse. Ja kui leitakse, et eesalgne maksustamine oli vildak, siis ärgu keeldutagu seda viga parandamast. Maks olgu õiglane, ja komisjoni liikmete ülesandeks on just õiglaseks maksustamiseks kaasa aidata. Ärgu vabandatagu end sellega, et „eks ta kaeba edasi“! Ametiasutused ei tohi protsessimisteks põhjust anda, vaid nad peavad protsesside põhjuste kõrvaldamiseks kaasa aitama.

Peetagu meeles, et komisjoni liikmed ei seisa maksuinspektori meelevalla all, vaid et nad on täieõiguslikud liikmed, kes talitavad seaduse ja oma parima arusaamise järgi. Ja peetagu lõpuks ka meeles, et „anna fiskusele, mis fiskus on õigustatud saama, aga kaitse oma ligimese huve nagu sa kaitseksid omaenese huve“!

Organiseeritud kaupmeeskond.

Kaupmehi, kes omavad I, II või III järgu kaubandusliku äritunnistuse, oli Eestis 1935. a. andmeil 9448. Nendest on praegu organiseerunud 45 kaupmeeste organisatsiooni 2791 kaupmeest, seega 29%. 1933. aastal oli organiseeritud kaupmehi 24%. Seega kahel viimasel aastal on organiseerimine edenenud, kuigi visalt. Organiseerunud on peamiselt linnades asuvad kaupmehed ja nende arvust, 6795, on organiseerunud 2700 — seega 39,7%. Maakaupmeestest, kelle arv on 2653, on organiseeritud alla 100 kaupmehe. Kõige paremini on organiseerunud Jõhvi alev; seal asuvad kaks kaupmeeste organisatsiooni on suutnud enda ümber koondada 87% kaupmehi. Järgmisena organiseerimise alal seisab Kilingi-Nõmme 54%-ga. Siis järgneb Narva 44%-ga, Nõmme 43%-ga jne. Suuremad linnad, nagu Tallinn, Tartu ja Pärnu, ei ole seni suutnud kuigi hästi organiseerimist läbi viia. Nii on Tallinnas organiseerunud 37%, Tartus 30% ja Pärnus 29% kaupmeestest.

Linnades nagu Põltsamaa, Türi, Otepää ja Paldiski puuduvad üldse kaupmeeste organisatsioonid — nende linnade kaupmeestest kuuluvad ainult üksikud naaberlinnade kaupmeeste organisatsioonidesse.

Diagramm nr. 1 näitab üksikasjaliselt, kui suur % kaupmeestest üksikutes linnades ja alevites on organiseerunud.

Üksikute kaubanduslike alade järgi on kõige paremini organiseerunud rohu- ja värvikaupmehed — 91%. Apteegiomanikud on samuti hästi koondunud — nii on neid organiseeritud 84%.

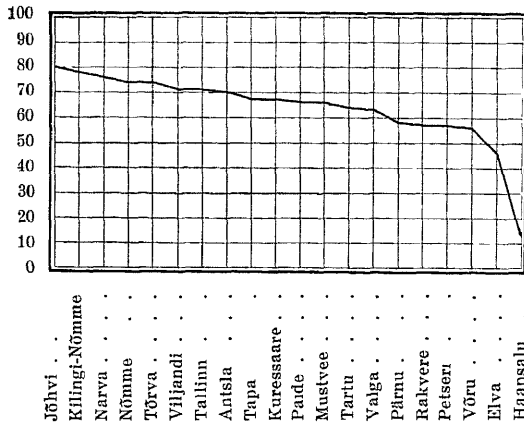
Kinnoomanikke on koondunud 84% oma organisatsiooni, raamatukaupmehi 71%, koloniaalkaupmehi 66%, riidekaupmehi 54%, karusnahakaupmehi 50%, kuna teistel aladel on kaupmehi organiseerunud alla 50%.

Niisugused suured alad nagu toiduainete-, liha-, sega-, moe- ja pudukaubandus on organiseeritud võrdlemisi nõrgalt. Toiduainetekaupmeeste organisatsioonid on suutnud koondada en-

da ümber 24%, lihakaupmehed 30%, segakaupmehed 13%, moe- ja pudukaupmehed 16%.

(Diagramm nr. 1)

Organiseerunud kaupmeeste arvu võrdlus linnades ja alevites 1935. aastal protsentides

Meie kaupmeeste organisatsioonid on enamuses sega-organisatsioonid, s. t. organisatsiooni

kuuluvad ühe linna või alevi kaupmehed mitmesugustelt kaubanduse aladelt.

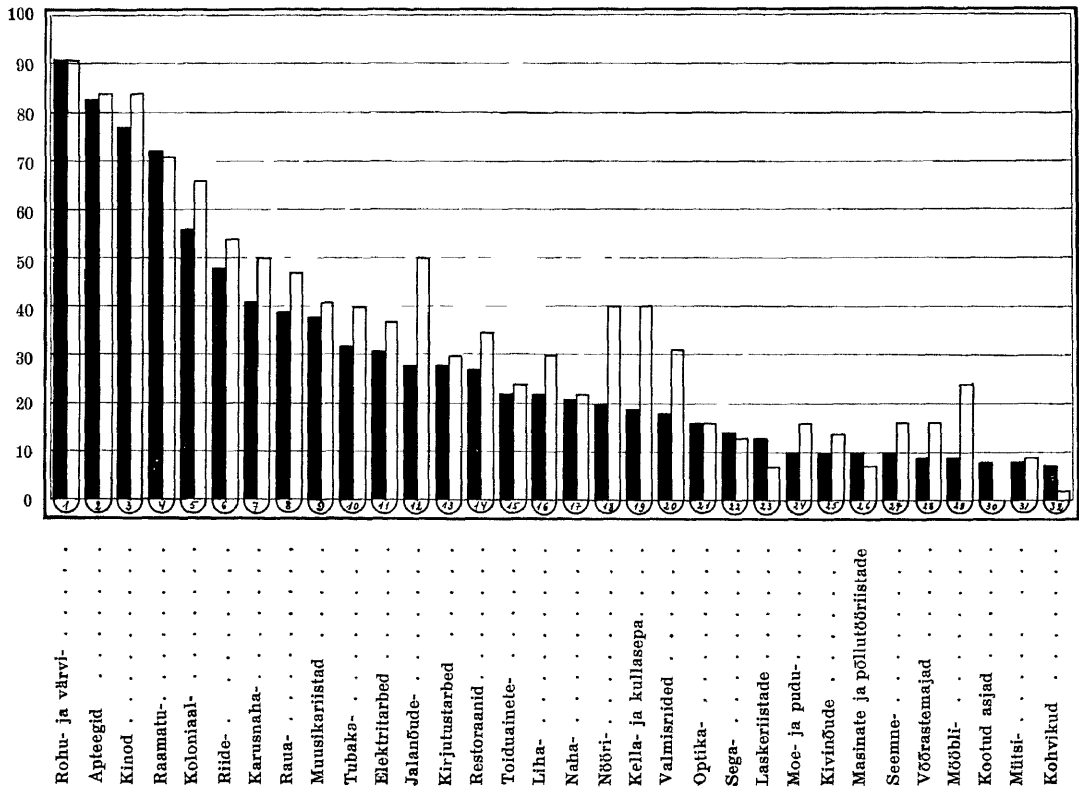
On olemas ka spetsiaal-organisatsioonid, kuhu kuuluvad ainult ühe kaubanduse ala kaupmehed. Nii on üleriiklik Muusikakaupmeeste Ühing, Tallinna Võõrastemajade ja Restoranipidajate Ühing, Tallinna Lihakauplejate Ühing, Eesti Kirjastajate ja Raamatukauplejate Ühing, Eesti Drogistide Selts, Kirjastustarvetega ja Pabrikakauplejate Ühing, Eesti Apteekrite Selts, Ülemaaline Kinomanike Ühing, Tartu Raamatukauplejate Ühing ja Liinipidajate Ühing koondanud enda ümber ainult oma alasse kuuluvaid kaupmehi, teised, ülejäänud, organisatsioonid on segatüüpi.

Ühe ala ühingud on suutnud rohkem ja paremini organiseeruda, mis on tingitud sellest, et need organisatsioonid on suutelised paremini kaitsma oma liikmete huve.

Diagramm nr. 2 näitab üksikasjaliselt, kui suur % on üksiku ala kaupmehi organiseerunud aastail 1933 ja 1935. Mustad tulbad näitavad 1933. aasta arvu, kuna valged tulbad käsitlevad 1935. aasta arve. Sellest diagrammist näeme, et peaaegu kõik kaubanduslikud alad, võrreldes

(Diagramm nr. 2)

Organiseerunud kaubanduslike ettevõtete arvu võrdlus alade järgi 1933 ja 1935 aastal protsentides

1933. aasta arvudega, on organiseerumises näidanud edu.

Suurimaid kaupmeeste organisatsioone on Tallinna Eesti Kaupmeeste Selts 243 liikmega, Eesti Drogistide Selts 203, Tartu Kaupmeeste Selts 180, Tallinna Kaupmeeste Selts 160, Eesti Ap-teekrite Selts 158, Eesti Kirjastajate ja Raamatu-kauplejate Ühing 150 liikmega; teistes organi-satsioonides on juba alla 150 liikme.

Kaupmeeste organisatsioonidel on veel küllal-daselt tööpõldu kaupmeeste koondamiseks orga-nisatsioonide ümber. Näib aga olevat tõenäo-line, et kaupmeeste organiseerimine alade järgi annab paremaid tulemusi ning tekitab kaupmees-tes enestes suuremat huvi oma organisatsiooni vastu kui organiseerimine segaorganisatsiooni-desse.

Äride register

augustikuu esimesel poolel.

Tegevuse lõpetamine registreeritud:

(Järg.)

- 32. A. Mauer, Narva-Jõesuu, Vabaduse 22, toiduainete- ja segakauplus, äripidaja Anna Mauer.
- 33. A. Mihailov, Narva, Peetriplats 9, vana-kraami- ja riietekauplus, äripidaja Aleksan-der Mihailov.
- 34. Jakob Morein, Tartu Kunstnaha-vabrik, Tartu, Vaksali 21.
- 35. Juh. Müürisepp, Viljandi, Musta tee 2, sepikoda, äripidaja Juhan Müürisepp.
- 36. Jaan Neppo metsatööstus, Jäärja v.

- 37. Adele Näksi, Tartu, Raekoja 21, vana-kraamikauplus.
- 38. Elvine Nymann, Türi, Koidula 29, toi-duainetekauplus.
- 39. M. Panov, Narva, VII Peetri 20—6, silm-kudumisetööstus, äripidaja Maria Panov.
- 40. Aliine Petenberg, Paide, Rüütli 20, toiduainetekauplus.
- 41. August Ponna, Tallinn, Koidu 64, toidu-ainetekauplus.
- 42. Kustav Pärtelpeog, Tartu, Väike-Viljandi 12, toiduainetekauplus.
- 43. Alfred Randmaa, Tallinn, Tatari 6, puuhoov.
- 44. „Einela“ P. Ranniku, Tallinn, Pagari 4, äripidaja Pauline-Elvine Ranniku.

Eesti Panga nädalaaruanne

7. septembril 1936. a.

AKTIVA	PASSIVA
1. Kattevara:	1. Põhikapital 5.000.000.—
kuld: rahas ja kangides 34.167.058.39	2. Tagavarakapital 704.676.51
välisraha 5.918.956.99	3. Jooksvad kohustused:
2. Vahetusraha 1.344.222.70	a) pangatähed liikvel 40.048.285.—
3. Sisevekslid:	b) jooksvad arved:
kaubavekslid 7.454.143.54	valitsuse 13.700.400.81
põllumajandusl. . . . 1.690.654.07	pankade 9.406.474.56
metsatööstusl. . . . 70.473.08	teised 2.203.429.22
4. Laenud:	4. Muud passivad 5.723.974.65
valitsusele —	
teistele *) 8.070.698.22	
5. Kinnis- ja vallasvara 2.987.720.77	
6. Muud aktivad 15.083.512.99	
76.787.440.75	76.787.440.75

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: 61,33 0/0.

*) Selles summas vab. val. poolt garanteeritud laene Kr. 1.330.720.25.

Juhatus.

45. Johannes Romet, Tallinn, Pikk 41, juuksetööstus.
46. Andrei Saksakulm, Tallinn, Girgen-soni 23—8, riidevärvimisetööstus.
47. Ber Schois, Viljandi, Tallinna 6, pleki-sepatöökoda.
48. Aline Simson, Tallinn, Falkpargi 22-a, toiduainetekauplus.
49. Helene Skalberg, Tallinn, Sõja 11-c, toiduainetekauplus.
50. H. Smolensk, Tallinn, Nunne 11, pudu-ja pesukauplus, äripidaja Haja Smolensk.
51. Agnes Suurmann, Tallinn, Uus-Kalamaja 11, moeäri.
52. August Tallinn, Tartu, Narva 49, toiduainetekauplus.
53. M. Talvik, Tallinn, Reimanni 1, toiduaine-tekauplus, äripidaja Melaania Talvik.
54. A. Tedremaa, Tallinn, Vaimu 4, toidu-ainetekauplus, äripidaja Armilda Tedremaa.
55. Selik Temin, Tallinn, Suur-Tartu mnt. 19, karbitööstus.
56. Hermine Tikis, Tallinn, Paljassaar 29, toiduainetekauplus.
57. A. E. Tomberg, Viljandi, Tartu 28, kudu-mise- ja kangaste väljatöötamise töökoda, äripidaja Aleksander Tomberg.
58. Martin Tomberg, Paide, Turuplats 13, toiduainetekauplus.
59. Armilde Tulver, Tallinn, Tondi 43, liha-kauplus.
60. Eduard Tulver, Paldiski, Jüri 9, toidu-ainetekauplus.
61. Marie Veltmann, Tapa, Jaama 1, toi-duainetekauplus.
62. Edgar Vester, Aaspere v., Loobu metsk., metsalangi ülestöötamine.
63. Tõnis Volt, Pärnu, Kaevu 14, kaevutöös-tus.
64. Johan Võlli, Valguta v., segakauplus.
65. A. Õun, Narva, Suur-Kreenholmi pr. 65, toi-duainete- ja piimakauplust, äripidaja Alfred Õun.
66. Riide- ja lõngavärvimisetööstus V. Õun ja E. Nirgi, Narva, Tallinna mnt. 8.
67. Karl Ööpik, Valjala v., Uuelöve vahtk., metsatööstus.
7. Emilie Fau, Tartu, Fortuna 1, pruugitud riie-te ja mööbli ostu-müügiäri.
8. Fotolaboratoorium Prestofoto, F. Ferrein, Tal-linn, Pikk 51, äripidaja Friedrich Ferrein.
9. August Gutmann, Tallinn, Paljassaar 29, toiduainetekauplus.
10. Pirita elektrivõrk Eduard Hansum, Pirita, kon-tori asukoht Tallinn, Narva mnt. 22, elektri-energia ost-müük.
11. Selma Hansum, Tallinn, Narva mnt. 22, me-haanikatöökoda.
12. N. Holstein, Tallinn, Vana-Viru 6, kohvik-söögisaal, äripidaja Nelly Holstein.
13. Ed. Höbe, Tallinn, Uus-Tatari 12, mööbli-tööstus, äripidaja Eduard Höbe.
14. August Jaanson, Tallinn, Kopli 56, leiva-tööstus.
15. I. Jostmann-Schitz, Narva, Suur-Aguli 53, puuhoov, äripidaja Ivan Jostmann-Schitz.
16. Karl Jürisson ja Ko., Tallinn, Munga 5, puu-ja metallitööstus, täisühing, täisosanikud Karl Jürisson ja Botho Dittrich, osakapital Kr. 3.700.—.
17. K.-m. T. Kaarmann, Tallinn, Raekoja 10/12, klaas-, portselaan- ja majapidamistarvetekauplus, äripidaja Theodor Kaarmann.
18. L. Kaasik, Tallinn, Iisraeli 21, toiduainete- ja piimakauplust, äripidaja Ludmilla Kaasik.
19. Ferdinand Kannast, Kohtla v., segakauplus.
20. August Kapsi & Ko., Tallinn, Harju 37, teh-niline, eriti raadio- ja elektrotehnikaäri, usaldus-ühing, täisosanik August Kapsi, osakapital Kr. 1.100.—.
21. Agnes Kartau, Mõisaküla, Kiikre tän., toidu-ainetekauplus.
22. Emma Kaubi, Türi, Viljandi 2, toiduainete-kauplus.
23. „Taru“ G. Klippberg ja A. Lehter. Tal-linn, Aia 5-a, mesindussaaduste ja -tarvetekaup-lus, täisühing, täisosanikud Gerda Klippberg ja Anette Lehter (Leichter), osakapital Kr. 1.000.—. prokurist Karl Karilaid.
24. Eesti Karusnahkadekauplus K. Koik ja Ko., Tartu, Kaluri 4, usaldusühing, täisosanik Karl Koik, osakapital Kr. 2.000.—.
25. B. Koppelman, Tallinn, Narva mnt. 43, söögisaal, äripidaja Bernhard Koppelman.
26. H. Kramer, Narva, Surnuaia 5, aiaäri, äripi-daja Heinrich Kramer.
27. Maks Krause, Valga, Vabaduse 12, jalanõu-dekauplus.
28. Kusta Kärner, Tartu, Narva 145, lina- ja vil-iaikauplus, prokurist Julius Saadik.
29. V. Künnapuu, Nõmme, Suur-Pärnu mnt. 67, toiduainetekauplus, äripidaja Viktor Künnapuu.
30. Evald Lepisto, Nõmme, Staadioni 9, toidu-ainetekauplus.
31. Karoline Lepp, Narva, Rahu 16—7, õmblus-töökoda.
32. Jaan Liiva, Pärnu, Merimetsa 13, toiduainete-kauplus.
33. E. Lindegrön, Tallinn, Tsemendi 9—4, toi-duainetekauplus, äripidaja Elmar Lindegrön.
34. Artur Lipping, Tallinn, Öle 31, juukse-tööstus.
35. L. Loiko, Narva, Haigemaja 28, toiduainete-ja piimakauplust, äripidaja Larissa Loiko.
36. P. Luik, Raekoja 55, silmkudumisetööstus, äri-pidaja Peeter Luik.

Augustikuu teisel poolel.

Registreeritud firmad:

1. J. Allik & Ko., Tallinn, Suur Karja 2, iga-sugused kaubanduslikud ja tööstuslikud operat-sioonid. Kaubanduskontor: kemikaalid, mitme-sugused tööstustoorained ja -tarbed, esindused, import; täisühing, täisosanikud Jüri Allik ja Frida Lorents, osakapital Kr. 3.000.—.
2. Foto „B.A.J.“ laboratoorium A. Baschkat-off, Tallinn, Harju 48—15, äripidaja Anatoli Baschkatoff (Baškatov).
3. V. Belastotzky, Tartu, Tähe 85—1, nais-rätsepatöökoda, äripidaja Vera Belastotzky.
4. Alma Berenstrauch, Mõniste v., talurahva-tarvetekauplus.
5. Arseny Brudel, Pärnu, Turupood 71, jala-nõudekauplus.
6. Aleksander Eskola, Kaisma v., Karja t., ja-huveski.

37. J. Muulmann, Tallinn, Pärnu 106, toiduainetekauplus, äripidaja Johannes Muulmann.
38. Ernst Mõnts, Nõmme, Suur-Pärnu mnt. 1, toiduainetekauplus.
39. Konstantin Mühlberg, Paide, Pikk 12, segakauplus, ja Vainu 11, toiduainetekauplus.
40. Helene Nikolae v, Tallinn, Kentmani 19, toiduainetekauplus.
41. „Pikker“ Kirjastusühing E. Pau ja E. Past, Tallinn, Rütli 4, kirjastus, täisühing, täisosanik Edgar Pau ja Evald Past, osakapital Kr. 1.000.
42. Joh. Peedu, Nõmme, Metsa 15—2, sadulsepa peennahatööde müük E. V. piires, äripidaja Johannes Peedu.
43. M. Peri, Tartu, Narva 83, toiduainete- ja piimakauplus, äripidaja Miili Peri.
44. Toiduainetekauplus Helmy Piilberg, Tapa, Lai 8, prokurist Jakob Tammar.
45. „Rannamõisa Kuursaal“ A. Pulk, Harku v., Kallaste, hotell-restaurant, äripidaja Anu Pulk.
46. Kornelius Põder, Kooraste v., segakauplus.
47. Joh. Põntsoni trikoopesutöököda, Tallinn, Imanta 10—2, villase ja puuvillase trikoopesu õmblemine, äripidaja Johan Põntson.
48. G. Raud, Tartu, Jaama 99, talurahvatarvete-kauplus, äripidaja Gustav-Heinrich Raud.
49. Natalia Reinvald, Pärnu, Karja 10, toiduainetekauplus.
50. Maja- ja kirjutustarbed, mänguasjad, L. ja R. Roots, Tallinn, Endla 40, kivinõude-, köögi-riistade-, seebi-, lõhnaõlide-, mänguasjade- ja kirjutusmaterjalidekauplus, täisühing, täisosanikud Richard ja Sigrid Roots, osakapital Kr. 400.—.
51. E. Rütli, Ropka v., lina- ja viljakauplus, äripidaja Elisabeth Rütli.
52. Leonore Selge, Tartu, Fortuna 11, juukse-tööstus.
53. Johannes Sild, Tallinn, Soo 8, lihakauplus.
54. G. Soans, Tallinn, Pärnu mnt. 36—20, nahk-kindatööstus, äripidaja Georg Soans.
55. Juta Sulg, Türi, Koidula 24, toiduainetekauplus.
56. R. Suuremäe, Tartu, Võru 76, toiduainete- ja piimakauplus, äripidaja Rudolf Suuremäe.
57. Ado Särgava, Uue-Vändra v., Särghaua t., metsatööstus.
58. Pesumaja „Ben“, A. Terruke, Tallinn, Imanta 8—2, äripidaja Aliide Terruke.
59. Puutööstus „Tornator“ A. T. Tidblad & A. A. Linholm, Tallinn, end. Vene-Balti tehas, patenteeritud luuavarte ja teiste sobivate esemete valmistamine ja nendega kauplemine sise- ja välismaal, täisühing, täisosanikud Anders Tycho Tidblad ja Artur-Aleksander Linholm, osakapital Kr. 12.000.—.
60. Leena Tikker, Tallinn, Trepi 1, lihakauplus.
61. Jalanõudetööstus R. Timm, Tallinn, Harju 44—1, äripidaja Roman Timm.
62. Peeter Torando, Senno v., Irboska jaam, ehitustettevõte.
63. H. Traks, Tallinn, Luise 25, toiduainetekauplus, äripidaja Helene Traks.
64. Hotell „Peterburg“, E. Tross, Narva, Suur 9, hotell-restaurant, äripidaja Elfriede Tross.
65. Madis Valdek, Velise metsakond, metsatööstus.
66. Johannes Viitmann, Türi, Paide 8, saun.
67. A. Vill, Viljandi, Mulgi 6, toiduainetekauplus, äripidaja Aleksander Vill.
68. Karl Virkus ja Ko., Tallinn, Estonia pst. 27, põllusaaduste- ja koloniaalkauplus, usaldusühing, täisosanik Karl Virkus, osakapital Kr. 5.000.—.
69. Marie Volberg, Pärnu, Roosi 13, toiduainetekauplus.
70. M. Välja, Narva, III Uusküla 18, puusepatööde ettevõtte, äripidaja Martin Välja.

Registreeritud muudatused:

1. Martin Bauermann'i uueks perekonnanimeks on „Ruut“ ja tema nüüd Tallinnas, Liivalaia 98 (enne Suur-Juhkentali 22), asuva kella- ja kullasepaäri firmaks on „M. Ruut“.
2. Haim Bell lõpetanud riidekaupluse pidamise Valgas, Kesk 12, peab riidekauplust Petseris, Turuplats 3, firma all „H. Bell“.
3. Aleksander Brakmann jätkab äritegevust, avades Kärü v., Kärü alevikus, segakaupluse.
4. Susanna Braun jätkab äritegevust, avades toiduainetekaupluse Tallinnas, Sõja 11-c, firma all „S. Braun“.
5. Evald Brenneri uueks perekonnanimeks on „Randes“ ja tema Tallinnas, Endla 49, asuva lihakaupluse firmaks on „Evald Randes“.
6. Jossel Danzik jätkab äritegevust tooresnahkade ostu-müügi alal Tallinnas, Kunderi 15—2.
7. Markus Dubrovkin, lõpetanud kullasepaäri Tallinnas, Veneturg 1, avanud saapakaupluse Tallinnas, Suur-Tartu mnt. 3.
8. Aleksander Eigelmann tegutseb sega-raudkivide kohaleveo alal Nõmmel; peab edasi kauplust Salla vallas.
9. Albert Fleischeri toiduainetekaupluse asukohaks on Tartu, Kastani 43-a (enne Riia 3).
10. Jaan Gailis'e uueks perekonnanimeks on „Edavere“ ja tema Tartus, Võru 150, asuva toidu- ja tarbeainetekaupluse firmaks on „Jaan Edavere“.
11. F-ma „E. Günther“, avanud rohu- ja värvikaupluse osakonna Pärnus, Tallinna mnt. 3; osakonna prokuristikts piiratud volikirjaga on määratud Johannes Mätlik.
12. Aleksander Habe, avanud veel toiduainetekaupluse ühes ollemüügiga Tallinnas, Tatari 56; toiduainetekauplust Tallinnas, Lutheri 38, peab edasi.
13. Jaan Heinrichsoni uueks perekonnanimeks on „Heinvere“ ja tema Viljandis, Tartu 15, asuva jalanõudeäri firmaks on „Jaan Heinvere“.
14. Pruugitud muusikariistade äri „Heli“, A. Hindrea, asukohaks on Tallinn, Uus-Kalamaja 11 (enne Müürivahe 1).
15. Ella Indrikson lõpetas toiduainetekaupluse pidamise Tallinnas, Luise 25, kauplust Tallinnas, Kuu 3-a, peab edasi.
16. Jakobson & Ko., Pärnu, Aia 11—2, merekaubanduslikud tehingud, nagu laevade prahtimine, laevade rendileandmine ja -võtmine jne., usaldusühinguna leping muudetud.
17. Theodor Kaarmann, lõpetanud koloniaalkaupluse Tallinnas, Raua 21, ja maja- ja kööginõudekaupluse Tallinnas, Raekoja 10; peab edasi koloniaal- ja veinikauplust Tallinnas, Raekoja 8, firma all „Th. Kaarmann“.
18. Nahkkindatööstuse „Estokind“. I. Katz ja M. Melamed, asukohaks on Tallinn, Vana-Posti 6—8 (enne Harju 37).
19. Ervin Keller lõpetanud juustutööstuse Aakre vallas ja avanud Valguta vallas talurahvatarvete-kaupluse ja juustutööstuse.
20. Faustine Kink jätkab äritegevust, avades Nar-

Rätsepmeister

J. PUKSBERG

Pikk 37, kõnetraat 441-79

Teatan oma lugupeetud tellijaskonnale, et olen käesolevaks hooajaks saanud uusi mustreid suures valikus

Inglise ja kodumaa riided

I klassi töö, mis rahuldab kõige nõudlikuma tellija. Järeelmaks võimaldatud

- vas, Paemurru 5, toiduainete- ja piimakaupluse firma all „F. Kink“.
21. Ida Kivirähk jätkab äritegevust, avades toiduainetekaupluse Nõmmel, Suur-Pärnu mnt. 67.
 22. Johannes Kokvelli uueks ees- ja perekonnanimeks on „Johannes-Leopold Kaselaan“ ja tema Nõmmel, Harku 2, asuva pagariäri firmaks on „J. Kaselaan“.
 23. Vaiko keskküttes V. Kolk & Ko. asukohaks on Käru v. (enne Tallinn, Telliskivi 26).
 24. Adele Kappel jätkab äritegevust, avades Nõmmel, Õie 25, toiduainetekaupluse ühes õlle-müügiga.
 25. Johannes Laanekorbi mööblitööstuse asukohaks on majade ümbernummerdamise tõttu Tallinn, Suur-Tartu m. 47 (enne Suur-Tartu m. 47-a).
 26. Johannes Lillasti toiduainete- ja piimakaupluse asukohaks on Tartu, Kesk-Kaar 4 (enne Kivi 66).
 27. Joh. Lorupi klaasivabriku kontori asukohaks on Tallinn, Viru 1—3 (enne Viru 11).
 28. Johannes Lukken jätkab äritegevust, avades Haljala vallas segakaupluse firma all „J. Lukken“.
 29. Moritz Mirvitz, Tallinn, Vana-Sadama 11, engros-ladu kivi-, klaas-, portselaan-, email-, plekknõud ja lambid, äripidaja Moritz Mirvitz surnud, pärandustombu hooldajaks määratud Leib Sofer. Karl Neeme (end. perekonnanimi Petry) jätkab äritegevust, avades toiduainetekaupluse Tallinnas, Weizenbergi 27).
 31. Jaan Offril, lõpetanud Narvas, Tallinna mnt. 15, asunud leivatööstuse ja Surnuaia 4 asunud aiatööstuse; peab edasi toiduainetekauplust Narvas, Tallinna mnt. 15.
 32. Eesti Kirjastus-Ühisus „Postimees“, Tartu, Ülikooli 21/23, põhikiri muudetud, põhikapitali vähendatud Kr. 200.000-ni.
 33. Bernhardine Preitoff avanud teise saapakaupluse Tallinnas, Laadaplats 209; peab edasi sama-sugust kauplust Tallinnas, Laadaplats 182.
 34. Aktsiaselts Pärnu Krediid Pank, Pärnu, Rüütli 30, põhikiri muudetud, põhikapital suurendatud Kr. 160.000-ni.
 35. Osatühing Raadio-Elektrotehnika Tehase (RET) asukohaks on Tallinn, Reimani 9 (enne Bekkeri asundus 1).
 36. Albert Ruusman jätkab äritegevust, avades Narvas, Suur 14, pagariäri ja kohviku firma all „A. Ruusman“.
 37. Ants Saare toiduainetekaupluse asukohaks on Nõmme, Suur-Pärnu mnt. 92 (enne Mustamäe 1).
 38. Ruuben Selmanovitschi trükikoja asukohaks on Tartu, Kompanii 4 (enne Uueturu 16).
 39. Ludvig Soilts jätkab äritegevust maalritööde alal Tallinnas, Lennuki 54—12.
 40. Selma Talumaa (end. nimi Reinhold) jätkab äritegevust, avades toiduainetekaupluse Tallinnas, Soo 2-a, firma all „S. Talumaa“.
 41. Moeäri „Gita“ G. Tamm asukohaks on Tallinn, Narva mnt. 9 (enne Kullasepa 11).
 42. Kaubanduse ja tööstuse aktsiaselts „Transiit“ asukohaks on Tallinn, Narva mnt. 15 (enne Tattari 20—3).
 43. Vassili Tschischikov avanud puuhoovi Narvas, Paemurru 19; peab edasi metsatööstust.
 44. Tehniline büroo Vennad Uibopuu asukohaks on Tallinn, Pärnu mnt. 16 (enne Narva mnt. 6).
 45. Ludmilla Vinogradov avanud Pärnus, Vilmsi 25, toiduainetekaupluse, kus prokuristik on Helene Ups; Pärnu, Hommiku 19, asunud vanakraamikaupluse lõpetanud; peab edasi Pärnus, Pühavaimu 18, asuvat puu- ja aiaviljakauplust.
 46. Virumaa Elektri Aktsiaselts, Tallinn, Kentmani 20, põhikiri muudetud, põhikapital suurendatud Kr. 1.000.000-ni; juhatusest lahkunud Karl Imelik, Aleksander Köll ja Richard Staden; juhatuse liikmeteks valitud Oskar Hinto, Friedrich Olbrei ja Arnold Radik.
- Tegevuse lõpetamine registreeritud:**
1. P. Adler, „Soontaga veski“, Kuigatsi v., Soontaga as., jahuveski, äripidaja Peeter Adler, prokurist Elmar Adler.
 2. G. Engelbrecht, Tallinn, Suur-Tartu mnt. 13—1, naisrätsepätöökoda, äripidaja Gustav Engelbrecht.
 3. E. Jansikene, Tallinn, Iisraeli 21, toiduainete- ja piimakauplus, äripidaja Elmiire Jansikene.
 4. Erna Johanson, Tallinn, Veizenbergi 27, toiduainetekauplus.
 5. Alide Joonas, Tartu, Roosi 29, toiduainetekauplus.
 6. Elfriede Jõgi, Tartu, Turu 67—4, saapapealishatutööstus.
 7. A. Kiillits, Tallinn, Sõja 11-c, toiduainetekauplus, äripidaja Anton Kiillits.
 8. Aleksander Kipper, Tallinn, Hollandi 10, lihakauplus.
 9. Martin Kirkmanni plekisepatöökoda, Türi, Viljandi 22.
 10. Marta Kivi, Pärnu, V.-Veski 12, toiduainetekauplus.

11. J. Kivikas, Tallinn, Pärnu mnt. 106, toiduainetekauplus, äripidaja Johanna Kivikas.
12. Mart Kobi, Laitse v., koloniaalkauplus.
13. Olga Kongs, Harku v., Kallaste, kohvik-söögisaal.
14. H. Kägi, Nõmme, Staadioni 9, toiduainetekauplus, äripidaja Hilda Kägi.
15. August Kõõp, Tallinn, Laadaplats 60, valmisriietekauplus.
16. M. Landesen, pansion „Villa Riva“, Narva-Jõesuu, Kesk 28, äripidaja Marie Landesen.
17. Marie Lipping, Tallinn, Öle 31, juuksetööstus.
18. Elise Luuk, Tallinn, Dunkri 19, toiduainetekauplus.
19. Toiduainetekauplus J. Matverk, Tallinn, Tattari 56, äripidaja Johannes Matverk.
20. Tisleritöökoda Rudolf Metsalo, Tallinn, Kopli 10-a.
21. Mihkel Metsaots, Tallinn, Kentmani 19, toiduainetekauplus.
22. Marie Morein, Narva, Jaama 3, õmblustöökoda.
23. Söögisaal „Silva“ S. Mägi, Tallinn, Vana-Viru 6, kohvik-söögisaal, äripidaja Selma-Katharina Mägi.
24. Aleksander Pill, Pärnu, Lõuna 12, söögisaal.
25. Olga Puidet, Abja-Paluoja, toiduainetekauplus.
26. Aliina Pöder, Tallinn, Vana-Kalamaja 30, juuksetööstus.
27. J. Põdran, Narva, Madise 16, toiduainete- ja piimakauplus, äripidaja Jaan Põdran.
28. Alfred Rank, Haapsalu, Suur-Lossi 9, toiduainetekauplus.
29. Marta Rutopõld, Tallinn, Pikk 1, kivinõudekauplus.
30. Julius Sahansky, Petseri, Kaubarida, pudukauplus.
31. Reklaam-mannekeenitööstus G. Salza, Tallinn, Lai 32, äripidaja Günther Salza.
32. Anastasia Samsonova, Pärnu, Suur-Jõe 24, toiduainetekauplus.
33. Natalie Seppet, Tallinn, Kentmani 28, toiduainetekauplus.
34. Joh. Tanne, Narva, Tallinna mnt. 11, segakauplus, äripidaja Johan Tanne.
35. Edgar Teich, Tallinn, Trepil 1, lihakauplus.
36. Marie Torop, Tallinn, Tsemendi 9, toiduainetekauplus.
37. Majandustarvetekauplus J. Turner, Tallinn, Paldiski mnt. 2, äripidaja Jaan Turner.
38. Hermine Udeberg, Nõmme, Suur-Pärnu mnt. 67, toiduainetekauplus.
39. A. Veskus, Viljandi, Tartu 3. plekisepatöökoda, äripidaja Arnold-Johannes Veskus.
40. Jaan Voog, Pärnu, Karja 10, toiduainetekauplus.
41. Paul Zimmermann, Petseri, Kaubarida, nahakauplus.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Välismaa kalosse ei ole lubatud müüa kolmanda järgu kaubandusliku äritunnistusega.

Keeldud on kaubelda kolmanda järgu äritunnistusega jaeviisi, s. o. ärimaksuseaduse mõttes müüa jällemüüjaile.

Riigikohtu administratiivosakonnas toimetatud nr. 229-II — 1936. a.

Maksupeakomitee, arutanud N. N. kaebust 1934. ja 1935. a. eest põhiarimaksu nõudmise asjas, otsustas kaebuse jätta tagajärjeta. Peakomitee põhjendas oma otsust järgmiselt: 1) Nagu nähtub ülevaatuse protokollidest, on kaebajal äris müügil välismaa kalosse, millega RT

nr. 82 — 1933. ja nr. 28 — 1934. a. avaldatud majandusministri kaupade nimestiku p. 22 põhjal III järgu äritunnistusega on keeldud kaubelda; 2) toim. leiduvad terve rea isikute seletused, kes tõendavad, et kaebaja müüs jalanõusid jaeviisi, missugune tegevus OMS § 449 lisa II järgu II p. 1 põhjal on lubatud ainult II järgu kaubandusliku äritunnistusega; 3) kaebaja äri väiksus ei ole siin mõõduandev, kuna väliste tunnuste järgi äripidaja pidi lunastama II järgu kaub. äritunnistuse, mispärast II järgu äritunnistuse nõudmine kui ka trahvimine on põhjendatud (MKS §§ 90 ja 91).

Riigikohtule antud kaebuses palub N. N. üle kuulata tunnistajad tema äritegevuse suhtes ja

Hinnad mõõdukad.

BIRK'i RIIDEVÄRVIMISE VABRIK JA KEEMILINE PUHASTUS

Tallinnas, Maakriit 23 Tel. 307-07
Raekoja pl. 13 Tel. 429-28

Kodu- ja vabrikukootud riiete väljatöötamine
(Vanutamine, värvimine, šeerimine ja pressimine)

Üllikondade, kleitide jne. värvimine ja puhastamine
Uudisena: spetsiaalaparadiga villaste lõngade ja lahtiste villade värvimine

Minu 4-a. ettevalmistus välismaal garanteerib parima töö
Om. K. H. DETHLOFF

tühistada peakomitee otsuse. N. N. põhjendab oma kaebust järgmiselt: tema müüvat ainult oma toodangut, äriruum olevat väike ja jällemüüjaile ta ei olevat üldse müünud. Ta ei võivatki teada, kes on ostja, kui see juhuslikult ostab rohkem kui ühe paari saapaid või kalosse.

Asja arutanud, poolte seletused ja prokuröri arvamise kuulanud, leiab riigikohus, et kaebus tuleb jätta tagajärjeta. Käesolevas asjas on ülekuulatud tunnistajate ütlustega kindlaks tehtud, et kaebaja on oma ärist müünud jalanõusid jaeviisi jällemüüjaile ja on müünud ka välismaa kalosse. Seepärast on kaebajalt õigesti nõutud II järgu äritunnistuse lunastamist ja teda trahvitud III järgu äritunnistusega sääraselt kauplemise eest. Äritunnistuse lunastamisel ei oma tähtsust äriruumi suurus, vaid see, millega kaubeldakse, ja see, kas kaubeldakse väikest viisi tooteid tarvitajale müües või jaeviisi jällemüüjaile. Seepärast äriruumi väikus ei vabasta kaebajat II järgu äritunnistuse lunastamisest. Kaebaja on müünud korraga mitu paari jalanõusid ja kalosse mitmele isikule, kes ei ole neid ostnud enese tarvituseks, seega on tehtud kindlaks jaeviisi müük jällemüüjaile ja puudub alus kaebuse rahuldamiseks.

Propagandapäev elektrile kodumajapidamises.

Ühenduses oktoobrikuu lõpul Tallinnas korraldatava näitusega „elekter kodumajapidamises“ teostatakse n.-n. „propagandapäev elektritarvitamisele koduses majapidamises“.

Päeva kavas on peale elektritarvitamise tähtsuse selgitamise väljapanekute näitusel veel mitmesugused demonstratsioonid elektrialalt, kirjutused ajalehtedes, raadiokõned, üleskutsed lööklausetega ja piltidega elektritarvitamise kohta majapidamises.

Niihästi näitus kui ka sellega seoses olev elektritarvitamise päev tahavad kaasa aidata meie koduse majapidamise hõlbustamisele ja lihtsustamisele elektritarvitamisel, selgitades ja tutvus-

tades laiematele hulkadele neid suuri saavutusi, mis teostame kodumajapidamises elektritarvitamisel ja mida veel oleks võimalik sel alal teha.

Sellaseid näitusi ja propagandanädalaid korraldatakse sageli välismaal, eriti Saksamaal.

Kaupade vahetus N. Venega.

Juulikuus läks Eestist N. Venesse kaupu kokku 17 vag. 175 tn., muuseas soolatud vasikanahku 5 vag. 37 tn., põlevkiviõli 4 vag. 59 tn., trükipaberit 3 vag. 47 tn., segakaupa 3 vag. 1 tn. ja muid kaupu üksikud vagunid.

Samal ajal tuli N. Venest Eestisse kaupu 363 vag. 6594 tn., suuremal hulgal põlevkivi 217 vag. 4469 tn., keedusoola 33 vag. 571 tn., suhkrut 13 vag. 216 tn., malmi 13 vag. 221 tn., nisu 12 vag. 189 tn., raudteerööpaid 10 vag. 201 tn., rauda lattides 7 vag. 117 tn. ja muid kaupu vähemal määral.

Kaupade vahetus Lätiga.

Juulikuus läks Eestist Lätti kaupu kokku 80 vag. 1005 tn., selle hulgas põlevkiviõli 28 vag. 422 tn., tsementi 16 vag. 251 tn., bensiini 13 vag. 155 tn., segakaupa 13 vag. 37 tn., bituumen oli 4 vag. 68 tn., bituumenit 2 vag. 33 tn. ja muid kaupu üksikud vagunid.

Samal ajal tuli Lätist Eestisse 31 vag. 148 tn., muuhulgas suuremal arvul segakaupa 14 vag. 23 tn., linaseid takke 5 vag. 25 tn., hobuseid 4 vag. 34 tk., bensiini 3 vag. 37 tn. ja muud kaupa vähemal arvul.

Mustermess Plovdivis Bulgaarias.

1937. a. korraldatakse Plovdivis, Bulgaarias, esimene rahvusvaheline mustermess. Eeskätt oleksid esindatud need harud, mis on esmajärgulise tähtsusega Bulgaaria ja teiste Balkani- maade rahvamajandusele. Välismaadest oodatakse väljapanekuid masinatööstuse, tehniliste uudiste ja tööriistade valmistuse alalt. Samuti oodatakse osavõttu ja väljapanekuid autotööstustelt. Kirjavahetus tuleb juhtida: Mustermesse Plovdiv, Bulgarien.

Tolliteateid.

Maksudevalitsuse direktori ringkiri nr. 401
26. augustil 1936. a.

I.

Avaldatakse teadmiseks riigikohtu administratiiv-osakonna otsus:

I. A. Sisseveotariifis.

Kaubanimetus: akumulaatori plaatide puust isolatsioonilauakesed, millede ülesanne on

ära hoida akumulaatori tinast plaatide üksteise vastu puutumist ja sel teel lühiühenduse tekkimist.

Tollipeakomitee otsus: määrata kaup t. t. § 169 p. 3 alla kuuluvaks.

Kaebaja soov: määrata kaup t. t. § 61 p. 1-b alla kuuluvaks.

Käesolevat asja arutanud ja prokuröri arvamise kuulanud, riigikohus leiab, et o/ü. „Tarmo“

kaebus tollipeakomitee otsuse peale 14. II 1936. a. elektritarvete tollimise asjas tuleb jätta tagajärjeta ja kaup tollida t. t. § 169 p. 3 all, toetudes alljärgnevale asjatundja arvamisele:

„Elektri-akumulaatori tinast plaadid akumulaatori laadimisel või tühjendamisel, s. o. akumulaatori töötamisel, tekkiva keemilise protsessi tõttu ajajooksul tarvitatakse ära või muutuavad tarvitamiskõlbmatuiks Säärast äratarvitamist või kõlbmatuks muutumist akumulaatori töötamise tagajärjel tuleb mõista kulumise-na akumulaatorite, elektrielementide jne. juures. Akumulaatorite juures ilmneb kulumine selles, et positiivsetel plaatidel hakkab mass välja langema, plaatidel tekivad ebatasasused ja plaadid tõmbuvad kaardu või kõveraks. Eriti kiiresti või lühiajaliselt võivad plaadid kuluda akumulaatori ebaõigel käsitamisel, näiteks liiga tugeva vooluga laadimisel või liiga tugeva vooluga tühjendamisel. Viimane asjaolu võib autode juures külmal ajal auto käivitamisel sagedasti ette tulla. Kui akumulaator ei tööta, siis plaatide kulumist siin kirjeldatud mõttes ei esine. Loomulikult ei ole mittetöötav happega täidetud akumulaator ka igavene, vaid pika aja jooksul kaotab ka see osa oma väärtusest keemiliste protsesside tõttu, see aga ei ole kulumine, vaid hävimine.

Teine on lugu akumulaatori plaatide vahele asetatavate isoleerplaatidega, missugused võivad olla puust, eboniidist või mõnest teisest praktiliselt kasutatavast isoleerainest. Isoleerplaatide asemel võivad olla ka klaasist pulgakased või ribad. Nende plaadikeste, klaasist pulgakaste või ribad ülesanne on hoida akumulaatori tinast plaatide üksteise vastu puutumist ja sel teel lühikäiguse tekkimist. Akumulaatori töötamisel need plaadid kaasa ei tööta, samuti ei aita need plaadid kaasa akumulaatori töötamisele. Akumulaatorid võivad niisama hästi töötada ka ilma kõne all olevate isoleerplaatideta. Neid isoleerplaatide

tarvitatakse vaid akumulaatori eluea pikendamiseks, välise suuruse vähendamiseks ja sisemise tegevuse hõlbustamiseks, sest selle tõttu avaneb võimalus tinaplaate üksteisele võimalikult lähedale asetada, ilma et tekiks plaatide omavahelise kokkupuutumise hädaohtu.

Nagu tähendatud, need isoleerplaadid akumulaatori töötamisel kaasa ei tööta. Ka ei kulu nad ainult tarvitamise tõttu, s. o. nad ei muutu kõlbmatuiks otseselt akumulaatori töötamise tagajärjel. Küll aga muutuavad need plaadid kõlbmatuiks hapete mõjul juhul, kui need plaadid ei ole valmistatud happekindlast ainest, nagu seda on puu. See tarvitamiseks kõlbmatuks muutumine või hävimine ei ole aga seotud ainult akumulaatori töötamisega, vaid see on seotud happe olemasoluga akumulaatoris, seal lignedes ja kandes akumulaatori tinast plaatide kõverdumisel tekkivat survet, ning see hävimine toimub igal juhul, vaatamata sellele, kas akumulaator töötab või mitte.

Isoleerivaheplaadikesi võib lugeda võrdseiks akumulaatori purgile, mis võib olla klaasist, eboniidist j. t. aineist. Purk kaitseb akumulaatori osi välismõjude eest, vaheplaadikesed pakuvad mehaanilist, sisemist kaitset. Ka välispurk kaotab ajajooksul oma väärtuse ja vastupidavuse ning nõuab uuega asendamist (näit. eboniidist). Ei saa aga ütelda, et välispurk kulub töötamisel, vaid purk, samuti ka isoleer-vaheplaadid, hävib ajajooksul hapete mõjul, kui akumulaator on happega täidetud.

Tollipeakomitee, toetudes nimetatud asjatundja arvamisele, on õigesti leidnud, et vaidluse all olev kaup ei kuulu t. t. § 169 p. 7 märkuse 2 lit. c mõiste alla, vaid et seda kaup tuleb tollida sama § ja punkti märkuse 1 alusel t. t. § 169 p. 3 järgi.

(Riigikohtu administratiivosakonna toimetuse nr. 328-II — 1936. a.)

Toiduainete turg.

London	
Bacon, kaal 112 Ingl. naela	
Iiri	sh. 88/- — 95/-
Daani	” 100/- —
Hollandi	” 94/- —
Eesti	” 87/- —
Rootsi	” 94/- —
Poola	” 87/- —
Nisu, kaal — 496 Ingl. naela = 225 kg	
Northern Manitoba	sh. 36/4 ^{1/2}
Rosario Santa Fe	sh. —
Jahu, kaal — 140 Ingl. naela = 63,5 kg	
Good Canadian	sh. 16/-
Odrad, kaal—112 Ingl. naela = 50 kg	sh. 6/9

Kaerad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg sh. 8/-

Linad, cif per tn.	
Livonian, Basis Risten . . .	£ 65/-
Tows Soviet	” 65/-

Või, Manchesteris 11. IX 36. a.	
Eesti	sh. 112/- — 114/-
Läti	” 112/- — 114/-
Soome	” 120/- — 123/-
Rootsi	” 121/- — 123/-
Daani	” 129/- — 132/-
Uus Meremaa, finest	” 114/-
” ” first	” 111/-

Hamburg.

Rukis

Rmk.

La Plata, Hamburgis 3.80

„ „ Amsterdamsis 3.75

Nisu.

Suhkur, cwt. (50 kg.) sh.

Toores 4/5—4/6

Riis Rmk. 10.50

Sisemaa, 50 kg eest Rmk.
 Manitoba I, cif 100 kg eest term. Hfl. 6.42
 Hard Atlantic, cif 100 kg eest term. „ 6.50

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	29. VIII	31. VIII	1. IX	2. IX	3. IX	4. IX	5. IX	7. IX	8. IX	9. IX	10. IX
Frank . . .	76.41	76.38	76.41	76.41	76.48	76.51	76.51	76.54	76.66	76.88	76.82
Dollar . . .	5.0306	5.0306	5.0318	5.0331	5.0368	5.0381	5.0368	5.0406	5.0481	5.0618	5.0568
Rootsi kroon	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395
Daani kroon	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40
Norra kroon	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900
Saksa mark	12.510	12.505	12.510	12.510	12.525	12.525	12.525	12.530	12.555	12.590	12.575
Soome mark	226.93	226.87	226.87	226.87	226.87	226.93	226.93	226.87	226.87	226.93	226.93
Floriin . . .	7.4075	7.4050	7.41	7.4125	7.42	7.42	7.42	7.4250	7.45	7.4750	7.46
Liira	63.93	63.93	63.93	63.93	64.—	64.06	64.06	64.06	64.18	64.31	64.31
Helveetsia fr.	13.432	15.432	15.437	15.437	15.450	15.452	15.447	15.447	15.492	15.557	15.527
Tsehhsosl. kr.	121.75	121.81	121.87	121.81	121.81	121.87	121.87	121.90	122.12	122.37	122.25
Belga	29.800	29.805	29.815	29.812	29.822	29.820	29.810	29.815	29.865	29.965	29.930
Peseeta . . .	40.750	41.250	41.250	41.250	41.500	42.250	42.500	43.625	43.450	46.—	45.—
Šilling	26.62	26.62	26.68	26.68	26.68	26.68	26.68	26.68	26.75	26.81	26.75
Slott	26.75	26.75	26.75	26.75	26.75	26.81	26.75	26.75	26.81	26.87	26.81
Pengo	27.—	27.—	27.—	27.—	27.—	27.—	27.—	27.—	27.—	27.—	27.—
Latt.	15.25	15.25	15.25	15.25	15.25	15.25	15.25	15.25	15.25	15.25	15.25
Litt.	29.87	29.87	29.87	29.87	29.87	29.87	29.87	29.87	29.87	29.87	29.87
Tšerv.	25.47	25.46	25.46	25.47	25.49	25.50	25.50	25.51	25.55	25.63	25.64
Eesti kroon.	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25
Höbe p/unts	19 ⁹ / ₁₆	19 ⁹ / ₁₆	19 ⁹ / ₁₆	19 ¹¹ / ₁₆	19 ⁵ / ₈	19 ⁵ / ₈	19 ⁹ / ₁₆	19 ⁹ / ₁₆	19 ⁵ / ₈	19 ⁹ / ₁₆	19 ¹ / ₂
Kuld p/unts	138 sh.	138 sh.	138 sh.	138 sh.	138 sh.	138 sh.	138 sh.	138 sh.	137 sh.	137 sh.	137 sh.
Plaati p/unts	2 ¹ / ₂ d.	3 d.	2 ¹ / ₂ d.	3 d.	2 ¹ / ₂ d.	1 ¹ / ₂ d.	1 ¹ / ₂ d.	1 ¹ / ₂ d.	10 ¹ / ₂ d.	5 ¹ / ₂ d.	7 ¹ / ₂ d.

	B E R L I I N										
	29. VIII	31. VIII	1. IX	2. IX	3. IX	4. IX	5. IX	7. IX	8. IX	9. IX	10. IX
Naelsterling.	12.53	12.53	12.535	12.535	12.535	12.545	12.545	12.545	12.563	12.595	12.587
Frank	16.40	16.40	16.40	16.395	16.395	16.395	16.395	16.39	16.39	16.395	16.395
Dollar	2.490	2.490	2.490	2.490	2.490	2.490	2.490	2.490	2.490	2.490	2.490
Rootsi kroon	64.59	64.59	64.61	64.61	64.61	64.66	64.66	64.66	64.76	64.91	64.87
Daani kroon	55.94	55.94	55.96	55.96	55.96	56.—	56.—	56.—	56.09	56.22	56.18
Norra kroon	62.96	62.96	62.98	62.98	62.98	63.03	63.03	63.03	63.13	63.27	63.23
Soome mark	5.525	5.525	5.530	5.530	5.530	5.530	5.530	5.530	5.540	5.550	5.550
Floriin	169.10	169.12	169.13	169.13	169.14	169.07	169.04	168.98	168.97	168.65	168.81
Liira	19.59	19.59	19.59	19.59	19.59	19.59	19.59	19.59	19.59	19.59	19.59
Helveetsia fr.	81.18	81.18	81.16	81.16	81.15	81.15	81.15	81.13	81.10	81.01	81.05
Belga	42.07	42.07	42.05	42.05	42.06	42.08	42.10	42.09	42.11	42.10	42.07
Latt.	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—
Eesti kr. . . .	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—
Litt.	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

	Kroonid.		Kroonid
J. Puhk ja Pojad suurveski saadused		„Eesti parem“	100 kg 44.—
		„Granular“	„ 41.—
		„Poolsõre“	„ 44.—
		Sõre	„ 45.—
Nisupüül: (hinnad on arvatud ühes valge puuvillase kotiga)		Manna (hind tih. valge pv. kotiga)	45.—
„Sampo“	100 kg. 24.—	Rukki jahu	100kg. 14.70—15.50
„Kungla“	„ 33.—	Rukkipüül	„ 22.50
„Kalev“	„ 36.—	Kaerahelbed (hind valge pv. kotiga) „	32.—

		Kroonid.		
A/S. Rotermanni teh.			Takud Codilla I	1 kg. —.60
Jahud: rukki 100 kg.		14.80	" " II	—48
"	" püül "	18.60—21.—	" ehituse "	—17
"	" nisu, pehme — sõre "	18.00—45.—	Õililinnaseemned, 0/0 baas	100 kg 18.00—19.—
Nisu,	" Vene "	18.00—22.—	Linaseemned, külvi, 0/0 baas	" —
"	" toidu "	—	Kivisüsi, sepa, Yorkshire,	
Rukis "		12 — 13 1/2	2 korda pestud, fr. Tallinn	1000 kg 28.—
Kaerad, toidu "		12.—	Kivisüsi auru, Newcastle "	25.50
Odrad, õlle "		—	" " saksa "	—
" toidu "		—	Koks, kütte "	—
Rüis, Burma II "		44.50—45.50	" gaasi, Tallinna gaasivabr.	" 50.—
Kartulid, piirituse "		—	Kütteturvas (riigi turbatööst.)	" 9.—
" vabriku "		—	Põlevkivi, fr. ladu Tall., netto	" 8.—
" söögi "		—	Kütteõli	100 kg. 4.60 (v. 5.—)
Kartulitärklis „Supérieur“		26.00—28.—	Raskeõli	" 7.25(v. 5.—)
Sitruup, kartuli, 42% "		28.00—30.—	Estobituumen A. B. C (gudrong) 100 kg.	
Glükoos "		28.—	tünnid br.	" 8.75
Margarin, kodumaa "		70.00—80.—	" " D. E. (pigi)	" 8.75
Juust, „schveitsi“, kodumaa 1 kg.		—	Katuselakk,	" 9.25
Kakao, Hollandi "		1.80—2.40	Fenolaat, tünnides, netto	" 4.75 (v. 5.—)
" Eesti "		1.00—2.30	Karbolineum „Estokarbolineum“	
Kohv, Rio, Santos jne. 1 kg.		4.35—5.—	A. B, netto	" 9.75—10.75
" Kesk-Ameerika sordid "		6.50—7.50	" " " " " "	" (v. 8.—)
Tee, laht. oransh Pekoe, Tseilon		5.50—6.—	„Estokarbolineum“ C, netto	" 7.75 (v. 8.—)
Tee, laht., oransh Pekoe, Java		5.00—5.50	Raualak, tünnides, netto	" 16.75 (v. 8.—)
Suhkur, peenike, Inglise Poola		42.75—43.—	Imbutusõli A, netto, tünnides	" —
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun		42.50—42.75	" " B " " " "	" —
" Irboska ja Narva "		2.50	" " C " " " "	" 5.25 (v. 5.—)
" lahtine, Saksa, fr. Tallinn		2.50	Tolmuõli	100 kg. 5.— (v. 5.—)
" " vene "		2.30	Asfaltmastiks	" 5.25
" " hispaania meresool		2.00—2.10	" emulsioon	" 9.25
Heeringad,			Viljapuu-karbolineum, netto	ltr. 0.30
Šoti „Matties“, I sort tünn		48.—49 —	Autobensiin	" 0.26
sama koorma viisi "		—	Diiselmootornafta	1 kg. 0.10
vaguni viisi "		—	Mootorpetrooleum, fr. iga sihtj.	" 0.11
Šoti „Matfulls“ I sort		52.—53.—	" -nafta	" 0.10
sama koorma viisi "		—	Raud, sordi	100 kg. 14.00
II s. vaguni viisi "		51.00—52.00	" latt	" 14.00
A-s. Kalandus, s. „K“		37.—	" vits	" 18.00—18.50
" „Matties“ "		39.—	" plekk	" 18.00—26.—
" „Matfulls“ "		41.—	" plekk, tsingitud	" 31.00—35.—
" " 1/2 "		—	" talad	" 14.50
Liha, sea, I sort 1 kg.		00.75—00.76	Teras, vedru	" 23.00—25.—
Liha, looma, I sort "		00.25—00.44	" valu	" 80.00—90.—
Õlikoogid, linaseemne 100 kg.		—	" talla, ree	" —
" päevalille "		—	Inglitina	" 420.—440.—
" karjasõöt "		—	Seatina	" 38.—40.—
Sojatangud "		—	Vaskplekk, punane	" 135.—180.—
Nisukliid "		—	" valge	" 120.—160.—
Puuvillane riie, Bjas, netto mtr.		0.49.5—0.62.5	Tsinkplekk	" 63.00—75.—
" " Mitkal " "		0.36.5—0.47.5	Masinaõli	" 20.00—21.—
Linahindade noteerimise komisjon noteeris 28.VIII 1936. a. järgmised lina kokkuostuhinnad sentides ühe kg eest franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel (š. o. sortide eest, mis vastavad Põllutööstusministeeriumi lina väljaveo kontrolli nõuetele nii omaduste kui ka harimise ja sidumise poolest):				
		Petersi- ja	Mujal	
		Võrumaal	Eestis	
Lina, ristna R		100	99	Linaseemneõli
hoffsdreiband HD		91	90	100 kg 71.00—73.—
dreiband D		82	81	Värnits
ordinäärdreiband OD		71	70	" 70.00—72.—
liivi ordinäärdreiband LOD		60	59	Tsilindriõli, Ameerika
takupraak H		48	47	" 29.00—43.—
Tendents: kindel.				Nafta, Vene
				" 10.00—11.—
				" Ameerika
				" 10.00—10.50
				" Poola
				" 10.00—10.50
				Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid
				" 11.50—12.50
				" Ameerika " " "
				" 11.50—12.50

		Kroonid
Bensiin, Eesti, riigi põlevkivi-tööstuse segabensiin, fr. Tallinn, pr. l.		—26
O/Ü Eesti Kiviõli bensiin „Estolin“, tsistern fr. Tall., ühesteedemaks.		—29
Bensiin, I s. välisbensiin . . . 100 kg		40.—
Piirit., puh., eksp. (ekskl. v.) fob. Tall. h/1		32.00—34.00
Pesuosoda, kodumaa 100 kg		8.50—9.—
Seebikivi		27.—29.—
Värvid, nigros., vees sulav, välism. 1 kg.		6.—
„ tsinkvalge, välism.		0.41—0.44
„ tinavalge,		0.75—0.80
„ ooker,		0.19—0.30
Paber, rotatsioonid 100 kg.		23.20
Tsement, Portland, Kunda, paberkottides fr. Rakvere kott		5.95
Kriit, toores 100 kg.		4.15—4.40
„ pestud		4.15—4.40
Kivitorv		14.00—24.00
„ Riigi põlevkivitööst.		9.25
Puutorv		15.00—16.00
Lubi		2.55—3.—
Kips tükkides, fr. vagun Irboska 1000 kg.		2.—
„ jahvatatud „ „		15.—
„ krohvimise fr. Tallinn „		32.00
Telliskivid, Is., Loksa, fr. Tallinn 1000 tk.		—
Silikaat, Is., fr. vabrik		36.00—37.00
Tulitikud, originaalkast . . (5000 toosi)		126.—
Tallanahk, eesti nahast 1 kg.		2.30—2.60
Tallanahk, Ameerika, I s.		2.40—2.60
Metsamaterjalide hinnad fr. laduplats Tallinn.		
Kroonid.		
Palgid: kuusk ja mänd . . . thm. kr.		13.00—14.—
Pakud, kuuse thm. „		—
„ kase thm. „		14.00—24.—
„ lepp, I sort		32.—
„ „ II sort		20.—
„ haab, I „		35.—
„ „ II „		25.—
Saetud materjal, plangud + 25% laudu		30.—
„ kuusk u/s		30.—
„ „ IV sort.		25.50
„ mänd u/s		31.50
„ „ IV s		27.—
Kastilaud		45.00—47.00
Krohvilistud		25.00—31.00
Paberipuu r.-m.		6.—
Toepuu		4.50

Tendents: ebaühtlane, peamiselt kindel.

Lambaviil. 15. VIII 36.

I sort 1 kg Kr.	3.55
II „	2.80
III „	2.05

Puuviil. Liverpooli börs.

American Fully Middling inglise naela (lbs) eest ingl. pennides (d) loko
6.60, sept. 6 22, okt. 6.18, jaan. 6.13, märts 6.14, mai 6.14

Peekonsigade nädalahinnad Tallinnas 28. VIII 1936. a.
Peekonsigade tapakaalud:

	I sort	II sort	III sort	IV sort	
60—72kg	0.92	0.87	0.81		Siseturu hinnad.
55—59,5 „	0.87	0.83	0.77		
72,5—75 „					
50—54,5 „	0.83	0.79	0.76		
75,5—80 „					

Kanamunad. Tend.: siseturumunadel: kindlusea.

Kanamunade hinna noteerimise komisjon noteeris 1936. a. järgmised kanamunade hinnad: 1 kg ekspordimune, hind franko kogumispunkt Kr. 0.65, koos juuremaksuga hinnad franko kogumispunkt Kr. — kg. mis vastab:

50 gr. raskuste munade juures Kr. 0.36 kümme	
55 „ „ „ „ „ 0.38	
60 „ „ „ „ „ 0.40	

1 kg siseturu mune Kr. —, mis vastab:

40—50 gr. raskuste munade juures Kr. 0.76 kümme üle 50 „ „ „ „ „ 0.33 „

Või. — Tendents: vaiksem.

I s. 1 kg kr. 1.60, mis on tulnud sisse 24—30. VIII s. a.

Piim. Noteerimise komisjon noteeris 31. VIII 36. a. talupidajate poolt müüdava piima hinnaks Tallinnas ühe liitri eest:

I valiku rööskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües	10 senti ltr.
I valiku rööskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües	9 „ „
2 valiku rööskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües	9 „ „
2 valiku rööskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües	7—8 „ „

Juust. 24. VIII 1936.

Šveitsi (sort 12 A)	125 senti kg
Hollandi	95 „ „
Baekstein	95 „ „
Konserv	130 „ „

Aiasaadused. Aiasaaduste hindade noteerimise komisjoni koosolekul 28. VIII 1936. a. noteeriti:

Sibulad, eksporditõlvulised fr. kogumisp. 11—12 s. kg Tendents: vaikne.

Sigurid, „ „ „ „ „ 14 s. kg Tendents: vaikne.

Õunad, suvisordid, eksporditõlvulised fr. Tallinn 24—25 s. kg Tendents: selguseta.

Pohlalad 13—14 s. kg Tendents: kindel.

Lina Prahid.

Tallinn — Gent 1016 kg.	sh	26/—
„ — Dundee	„	27/6
„ — Belfast	„	37/6

Puumaterjalid. Standard

Tallinn — London	sh	30/— n.
„ — Hull	„	35/— gr.
„ — Southampton	„	„
„ — Manchester	„	40/—
„ — Grangemouth	„	28/—
„ — Belfast	„	42/6
„ — Dundee	„	29/6
„ — Antwerpen	„	33/6
„ — Gent	„	33/6
„ — Rotterdam	„	30/—
„ — Amsterdam	„	34/—

Segakaup.

Tallinn — Stettin 1000 kg rmk.	18.00—30.—
„ — London 1016 kg sh	17.00—40.—
„ — Stockholm 1000 kg rkr.	11.00—30.—
„ — Stettin, või,	tünn rmk. 1.50
„ — London	sh. 2/6

Väärtpaberite kursid

Tallinna börsil 31. VIII 1936. a.

Väärtpaberid	Nominiväärt	Viimane divid.	Tehtud	Ostjad	Müüjad
1927. a. 7% E. v. välislaen (dollarites) \$	1000	—	—	3600	3700
1927. a. 7% välislaen £	100	—	—	1750	1800
Riigik. pantk. võõrandat. maade eest tasu maks. s. A. B. C. (55 a.) 2.66% Majandusmin. rahandusosakonna pantkirjad: seeria D. (20 a.) 2.66% „ E. (20 a.) 2.66% „ F. (9 a.) 2.66%	100	—	—	66	68
Pikalaenu Panga: pantlehed (20 a.) 6% võlak. (20 a.) 5% „ (5 a.) 5% „ (5 a.) 4½% „ (5 a.) 4%	1000	—	—	1000	—
Asunduskapit 4% võlakirj. 6% Eesti Hüpooteegi Panga pantlehed	5000	—	—	5000	—
5% Eesti Maakrediitseltsi pantlehed	5000	—	—	5000	—
5% Tall. Immoobilpanga pantlehed rbl.	5000	—	—	5000	—
4½% Eesti Maapanga pantlehed (7 s.)	5000	—	—	5000	—
Aktsiad:					
Eesti Panga aktsiad	100	—	—	90	91
Krediit Pank	100	—	96	96	97
Pärnu Krediit Pank	100	—	—	3.	3.25
Tartu Tööstuse Pank, a/s	100	—	—	—	—
Balti Puuvilla Ketr. ja Kud. Vabr. A/S.	100	—	—	—	—
Eesti elektrimasin. ehituse a.-s., end. „Volta“	50	8%	—	63	66
„Eesti Union“ kindl. a/s	50	5%	—	—	—
„Ephag“ Eestim. rohu- ja apteegikaub ühing	50	3%	—	—	—
Eestimaa trükikoda a/s	50	3%	—	—	—
„Ilmarine“ a/s.	100	6%	—	—	—
„Fr. Krull“ a/s.	50	—	—	—	—
„Hansa“ kinnit. a/s.	50	16%	—	—	—
„Kinnisvara“ a/üh.	50	—	—	—	—
„Kütte Jõud“ a/s.	100	—	—	—	—
„Majaomanik“ kinnisvarade kasut. o/ü.	50	—	—	—	—
„Massoprodukt“ a/s.	50	—	—	—	—
„Moor“ o/ü.	50	6%	—	—	—
Narva Kirjastusühisus	50	—	—	—	—
Piirituse puhastamise vabrikute o/üh.	500	3%	—	—	—
„Polaris“ Eesti kindlustuse a/s.	50	12%	—	—	—
„Port-Kunda“ a/s.	50	4%	—	—	—
Põhja kindlustuse a/s.	50	8%	—	—	—
Saku õlletehas a/s.	50	—	—	—	—
C. Siegel a/s	50	6%	—	—	—
Sindi Tekstiilvabrikute Üh. Türi Paber- ja Puupapivabrik a/s.	50	—	—	—	—
„Ühiselu“ a/s.	50	—	—	—	—
O/ü. „Tarlon“	50	—	—	—	—
Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufakt. o/ü.	5000	1½%	—	—	—

Tallinna fondibörsi kursisedel.

		5 IX 1936	7 IX 1936	8 IX 1936	9 IX 1936	10 IX 1936	11 IX 1936
New York dollar	T. — O. 3.58 M. 3.64	3.58 3.64	3.58 3.64	3.58 3.64	3.57 3.63	3.56 3.62	3.56 3.62
London 1 naelsterl.	T. — O. 18.11 M. 18.35	18.11 18.35	18.11 18.35	18.11 18.35	18.11 18.35	18.11 18.35	18.11 18.35
Berlin (clearing) 100 s. riigim.	T. — O. 135.— M. 138.50	135.— 138.50	135.— 138.50	135.— 138.50	135.— 138.50	135.— 138.50	135.— 138.50
Helsingi 100 soome m.	T. — O. 7.98 M. 8.10	7.98 8.10	7.98 8.10	7.98 8.10	7.98 8.10	7.98 8.10	7.98 8.10
Stokholm 100 rootsi kr.	T. — O. 93.40 M. 94.60	93.40 94.60	93.40 94.60	93.40 94.60	93.40 94.60	93.40 94.60	93.40 94.60
Kopenh. 100 daani kr.	T. — O. 80.85 M. 82.05	80.85 82.05	80.85 82.05	80.85 82.05	80.85 82.05	80.85 82.05	80.85 82.05
Oslo 100 norra kr.	T. — O. 90.95 M. 92.15	90.95 92.15	90.95 92.15	90.95 92.15	90.95 92.15	90.95 92.15	90.95 92.15
Paris 100 prants. fr.	T. — O. 23.60 M. 23.95	23.60 23.95	23.60 23.95	23.60 23.95	23.55 23.90	23.50 23.85	23.50 23.85
Amsterd. 100 floiriini	T. — O. 244.05 M. 247.60	244.10 247.65	243.85 247.40	242.75 246.30	242.45 246.00	242.80 246.35	242.80 246.35
Riia (clearing) 100 latti	T. — O. 118.30 M. 118.30	118.30	118.30	118.30	118.30	118.00	118.00
Zürich 100 helv. fr.	T. — O. 116.95 M. 118.85	116.95 118.85	116.85 118.75	116.50 118.40	116.20 118.10	116.35 118.25	116.35 118.25
Brüssel 100 belgat	T. — O. 60.55 M. 61.70	60.55 61.70	60.55 61.70	60.40 61.55	60.30 61.45	60.35 61.50	60.35 61.50
Milaano 100 liirat	T. — O. 28.15 M. 28.90	28.15 28.90	28.15 28.90	28.10 28.85	28.05 28.80	28.05 28.80	28.05 28.80
Praha 100 tšehh. kr	T. — O. 14.75 M. 15.10	14.75 15.10	14.75 15.10	14.75 15.10	14.70 15.05	14.70 15.05	14.70 15.05
Viin 100 austr. sh.	T. — O. 68.20 M. 69.60	68.20 69.60	68.20 69.60	68.00 69.40	67.80 69.20	67.80 69.20	67.80 69.20
Budapest 100 pengot	T. — O. — M. —	—	—	—	—	—	—
Varssav 100 slotti	T. — O. 67.35 M. 68.50	67.35 68.50	67.55 68.70	67.55 68.70	67.35 68.50	67.20 68.35	67.35 68.50
Kaunas 100 litti	T. — O. 60.70 M. 62.35	60.70 62.35	60.70 62.35	60.70 62.35	60.50 62.15	60.35 62.00	60.35 62.00
Danzig 100 guld-nat	T. — O. 67.35 M. 68.50	67.35 68.50	67.55 68.70	67.35 68.50	67.20 68.35	67.35 68.50	67.35 68.50
Madrid	T. — O. — M. —	—	—	—	—	—	—

NARVA KALEVI MANUFAKTUURI riided

**on tugevad, on n \ddot{a} gusad, on odavad, on
saja-aastase kuulsusega**

**Iga kangas kannab vabrikum \ddot{a} rki, mida
ostmisel palume t \ddot{a} hele panna**

T \ddot{o} sine isamaalane on see, kel kodumaa kallis, kes kannab
ainult kodumaal valmistatud riidet, teades, et sellega ta v \ddot{a} h \ddot{e} n-
dab t \ddot{o} puudust ja annab teenistust ja leiba oma rahvale

**K \ddot{o} igis paremates riide \ddot{a} rides, peale A.-S. „Tekla“ kaupluste,
 \ddot{u} le riigi saadaval**

Tallinna Majaomanike Pank

Asub alates 7. septembrist s. a.

uutes ruumides

Harju t \ddot{a} n. 45

**TEL.: Kodune keskjaam 478-50
Juhatuse telefon 443-67**